

NORSK UNGDOM

NR. 2

DESEMBER

1944

«FRITT LEIDE» ELLER AKTIV KAMP

«Dere har det vondt ute i villmarken, og fortsatt indianerliv kan gå på helsa løs. Kom heim igjen til familie og venner og sundt, normalt arbeid.

Jeg har også Reichskommisars ord for at det ikke vil bli tatt noen skritt mot dere. Kom heim igjen!»

Slik lød oppropet nazistene sendte ut 14. november. Samtidig som det sendes ut beskjed om at alle restriksjoner som ble fattet i forbindelse med rasjoneringsstyveriet er opphevet, får man vite at alle guttene på skauen no kan komme heim, da det er «rimelig at det vil gå på helsa løs å ligge på skauen vinteren over».

Et hvert normalt tenkende menneske må forstå at det ligger noe under her. Nazistene er ikke plutselig blitt så menneskekjære at de er redd vi skal ligge å forkjøre oss. Heller ikke er det en bevisst erkjennelse av nederlaget.

Det er redselen for en aktivisering av den norske heimefronten som ligger til grunn for denne merkelige politikk.

Det er den samme redselen som gjør seg gjeldende når Gestapo unnlater å ta represalier for sabotasjehandlingene i de siste måneder, trass i at disse har steget i voldsom grad.

Årsaken til tyskernes stadig økende redsel for en aktiv kamp her heime er at befrielsen av landet vårt no er begynt. Den Røde Arme står på norsk jord. I Norge ligger forholdene slik tilrette at en partisanvirksomhet i fiendens rygg vilde bli en katastrofe han for enhver pris må søke å unngå.

Allerede i mai måned iår fryktet de at en aktivisering av den norske front var nær forestående, og som følge derav fikk vi arbeidsmobiliseringa for de tre årsklassene. Planen var da å spre ungdommen slik at man kunne være sikret under eventuelle kamphandlinger her heime. Da dette ble gjennomskuet allerede fra begynnelsen av, og man unndro seg mobiliseringen ved å dra til skogs, skjønnte tyskerne at kimen

til partisankrigen lå her. Våre skoger gir så godt ly at det vilde være en umulighet å fange noen der. Derfor ble politikken endret, og den 14. november fikk vi oppropet om «Fritt leide».

Når vi no forstår årsakene til den politikk tyskerne og deres lakeier fører, vil linjen for vår krigspolitikk ligge klar.

Den må nettopp gå ut på å sette igang det de mest frykter: en hensynsløs og uegennyttig kamp i ryggen på det tyske forsvar.

Ser vi hvordan forholdene ligger tilrette her i landet, slår det oss straks hvor utsatt fiendens kommunikasjonsmidler er og hvor lett det er å angripe dem. Med forholdsvis enkle midler kan vi legge ham de største

Forts. s. 4.

Praktisk vegledning for kampen.

II. DE FORSKJELLIGE SPRENGSTOFFER

«Norsk Ungdom» vil i numrene framover gi spalteplass for en del ting som enhver patriotisk norsk ungdom må kunne lage istand. Denne gang behandler vi de forskjellige sprengstoffer.

For dynamitters (dyn) vedkommende må man med en gang slå fast at de ikke er håndteringssikre. Bruk aldri metaller på dynamitt!

Av sprengstoff har vi to hovedtyper:

- 1) Brisante (detonerende — knusende).
- 2) Tregre (forpufning — eksploderende).

De fleste moderne sprengstoffer hører til type 1. Til de tregre sprengstoffer hører de forskjellige krittarter. Som regel er det stor forskjell på virkningen av sprengstoffet når det detonerer i friluft i motsetning til detonasjon i lukket kammer. Bare spesiell sprenggummi og stjernedynamitt har like stor sprengvirkning i friluft som i lukket kammer. For sprengstoffenes anvendelse spiller konsistensen stor rolle. Det ideelle sprengstoff er plastisk.

Vi kan fordele sprengstoffene i følgende grupper:

Gruppe A:

1) Ugelatinerte, høgprosentig nitroglyserinholdige sprengstoffer. a) Kiselgurddynamitt, b) Blandingsdynamitter, c) Grøftedynamitter. Disse 3 sprengstoffer er overordentlig ømtålige for støt. De blir tregere og tregere etterhvert som temperaturen synker, og ved ca. $+5-6^{\circ}\text{C}$ er de livsfarlige. De må heller ikke ligge i sterk varme. Ved $+35-40^{\circ}\text{C}$ vil nitroglyserinen «tyte» ut og forårsake detonasjon ved den minste uforsiktighet.

2) Gelatinerte, høgprosentig nitroglyserinholdige sprengstoffer består av nitroglyserin og 7% skytebomull. Konsistens: tørr, deigaktig masse. To sorter: a) Sprenggummi (SG), helt uoppløselig og ubegrenset holdbart i vann. Brukes til undervannsprengning. b) Spesiell sprenggummi (SSG), 3 ganger større detonasjonshastighet i friluft enn SG. Anvendes under vann til spesielt sterkt knusende virkning.

3) Gelatindynamitter — nitroglyserin med 2-4% skytebomull og ammoniums-salpeter. a) Ekstragummidynamitt (XGD) tåler vann og lengere tids ugunstig lagring og er frostfri. Vår sterkeste dynamitt. (Nå er den noe svakere grunnet glyserinmangel.) b) Stjernedynamitt (SD) som har 3 ganger så stor detonasjonshastighet i friluft som XGD.

Anvendes ved sprengning med dårlig fordemning. Den er frostfri. c) Minitt (M) og d) Lynitt (L) er noe svakere enn XGD, men ligner ellers denne. e) Landbruksdynamitt (LD) for landbruket: steinsprengning uten borhull, stubbeskytning etc.

Dynamitter under dette punkt inneholder nitroglykol som bevirker at dyn først blir stiv og hard ved $\div 15^{\circ}\text{C}$. Ved lavere temperatur må sprengstoffet oppbevares i værelsestemperatur en stund før bruken.

Gruppe B: Sikkerhetssprengstoff.

1) Ammoncarbonitt — kullcarbonitt — brukes i kullgruver.

2) Håndteringssikre sprengstoffer består av ammoniumssalpeter tilsatt nitroglyserin (trinitrotoluol e.l.) og har mindre sprengvirkning enn gruppe A, men tåler støt og fuktighet. a) Geomitt (G), b) Ekstrasikritt (XS), c) Landbruksikritt (LS).

3) Skytebomull, bomull (cellulose) behandlet med blanding av konsentrert salpetersyre og svovelsyre. Støpt i prismatiske eller sylindriske legemer eller i borpatroner: a) Gjennomparafinert (våt) i et bad av smeltet parafin, anvendes til laddingslegemer, farge gulbrun til mørkebrun. b) Overflateparafinert (tørr) anvendes til tennislegemer. Har huller for fenghetter. Skytebomull er meget ufølsomt for støt og slag. Overflateparafinert legeme må alltid brukes for å bringe gjennomparafinert til detonasjon. Skytebomull er frostfri og tåler vann. Parafinovertrekket på den tørre må ikke skades.

4) Trinol (trinitrotoluol) nitret av toluol i salpetersyre og svovelsyre, utkrystallisert av alkohol og tørket. Lysegult krystallpulver presses til legemer eller borpatroner. Trinol er usedvanlig følsomt for støt og slag, er frostfritt og tåler vann. Detonerer vanskeligere enn skytebomull og har huller for fenghetter.

5) Svartkrutt, blanding av salpeter, trekull og svovel: a) Minekrutt, b) Kraftkrutt — noe sterkere enn MK.

Til de ovenfor nevnte sprengstoffer kommer så en hel del andre. Hvert land har sine spesielle sprengstoffer, og nye finnes stadig opp. Vi kan nevne et stoff som plastikk. Det har en detonasjonshastighet omtrent dobbelt så stor som skytebomull. I sjøve navnet ligger dets egenskap: usedvanlig deigaktig og lett å plasere, idet det føyer seg etter objektet. Videre kan nevnes 808 og tetryl (tetranitromethylanilin). Tetryl brukes mest til lunter og fenghetter.

UNGDOM UTEN OPPGAVER

For en tid siden dro en illegal avis til felts mot de mest negative og intetsigende elementer i hele den nasjonale front, nemlig den ungdom som daglig er å se i byens gater, iført lange jakker og trange bukser, med cutting og paraply, ungdom som ikke har annet å beskjeftige hjernen sin med enn hvordan de skal få «børset» brennevin til å få slått ihjel lørdagskveldene. Det er ungdom som trav til alle paroler like gjerne går på en tysk film som på en svensk eller dansk, «da jo pengene går til det samme». En gang i uka gjør de en veldig innsats, det hadde vi nær glemte: da ifører de seg rød nisselue, islender og rødt skjerf og tar trikken til Frognerstrøma. Hvis ekspedisjonen lykkelig føres tilende, har familien en underholdning ved middagsbordet. Patrioten forteller da om alle de hatske blikk han har innkassert fra nazistene. Hvis det røde innslaget i bekledningen skal være en hyldelse til Den Røde Armé, kan vi garantere at denne vil sette pris på en noe aktivere innsats. Hittil har det neppe strukket seg utover å gi nazistene propagandastoff.

I fredelige tider kunne man ha innskrenket seg til å le av denne ungdommen. Men nå kaller landet til lojal innsats av alle ærlige krefter, og av ungdommen mer enn av noen andre, fordi det er den som vil sette de største krav til tiden etter denne krigen.

Hva kan det komme av at ungdommen, som i andre land går i spissen for sitt lands frigjøring, har i sin midte slike utspjåket apekatter? Det hjelper like lite her som overalt ellers å konstantere faktum uten samtidig å studere årsakene.

I Sverige har man den samme slags ungdom, «Swingpjatt» som svenskene kaller dem. Men i Sverige er slike foreteelser til en viss grad forståelige. Sverige står ikke idag oppe i en kamp på liv eller død, og landet har derfor ikke i den grad bruk for ungdommens beslutsomme innsats. I Danmark har man hatt den samme type ungdom. Etter okkupasjonen av landet, tok det en tid før det danske folk kom seg etter slaget. I denne tid sonderte de reaksjonære og folkefiendrlige elementer seg i retning nazismen, og da kan man lettere forstå at ungdommens naturlige vitalitet måtte gi seg slike underlige utslag. Men det danske folk fikk snart summet seg etter sjokket, rev seg løs fra nazistene og de reaksjonære og begynte den aktive kamp for frihet og folkestyre. Det var en kamp som satte stadig større krav til folket, og

i første rekke til ungdommen. I denne tid vilde en opptreden av ungdommen på samme måte som tidligere være fullstendig uforståelig; og den forsvant da også. Den danske ungdommen har byttet «strupeknickersen» med maskinpistol og dynamitt. Og hvis det skulde være enkelte langhårete patrioter blant dem, så kommer dette ganske sikkert av at de ikke har hatt tid til å klippe håret av seg.

Her i Norge opplevet man ikke på langt nær den lammelse etter okkupasjonen som i Danmark. Den politiske kamp antok derfor også straks en mere krass form. Ungdommen viste klart sin kampinnstilling mot nazismen. Vi kan her bare nevne idrettstreiken. Men etterhvert som tiden gikk, ble kampen tammere og tammere, og ungdommen ble stående uten oppgaver. De fikk inntrykk av at de hadde gjort hva gjøres kunde, og nå sto det til andre å gjøre resten. I stedet for å la ungdommen trekke lærdom av den kamp som tidligere var ført i denne krig, og av de kamper som nordmenn alltid har ført når landets frihet sto på spill, ble det til stadighet oppfordret til å «holde seg i ro», «ikke gjøre noe overilet» o. s. v. De som prøvde å gjøre noe positivt ble stemplet som uansvarlige elementer. De deler av ungdommen som

Var det det som var din innsats?

En genser, et skjerf og en lue, tre knappnåler, en blomst, hundre rykter.

BRANN I ROSENEs LEIR

Det foregår i disse dager en større oppvask innen Norges Idrettsforbund, og utfallet for de «overbeviste» og «dyktige» ledere som har stått i spissen for dette forbund og dets politiske virksomhet blir ganske sikkert meget lite oppmuntrende. Man vil av dagspressen ha sett at det atter er foretatt systemskifte i idrettsledelsen. Bjarne Th. Fjeld, den gamle Tjalvist, har overtatt sjefstolen etter Charles Hoff, som jo i sin tid på en så dramatisk måte avløste Reichborn-Kjennerud.

Et kraftig angrep på idrettsleelsen med tydelig adresse til Hoff har stått i et av nazi-organene selv, nemlig «Nasjonalungdommen», og i dette beskyldes idrettsledelsen for bare å drive med festing, fyll, restaurantliv og «voldtekt». Det fortelles at dette siste skal sikte til at de kjekke, idealistiske idrettsledere med Hoff og Tandring & Co. skal ha laget private orgier etter offisielle fester. Og den kvote med brennevin som man for syns skyld har vært så forsiktig med på de offisielle fester, den har ledelsen tatt med privat, med bl. a. det smukke formål å drikke f. eks. en rekke håndballjenter fulle hvorpå de fine karene har voldtatt de samme jenter. Det er en sunn sjel i et sunt legeme det.

opptrer som en skam for Norge, er holdt utenfor i det illegale arbeide. I stedet for å knytte den til kampen mot nazismen, har man latt den seile sin egen sjø, og nøyer seg nå med å konstantere hvilken kurs den har tatt. Det er hjemmefrontens egen feil at ungdommen opptrer som den gjør. En ungdom uten interesse i dagens kamp kan ikke bli anderledes.

Vi må ikke tro at ungdommen her i landet er noe dårligere enn ungdommen i andre land. Arbeidet blant den blir bare så meget vanskeligere her, fordi den har vært isolert så lenge. De som enno har evnen og viljen til å lede ungdommen til kamp for våre demokratiske rettigheter, må se det som sin oppgave å trekke ungdom innen alle samfunnslag inn i illegale ungdomsorganisasjoner og reise de beste av dem til aktiv kamp mot fienden. Først da får vi bukt med nisseluementaliteten.

Men det haster!

«FRITT LEIDE»

Forts. fra s. 1.

hindringer iverge. Vårt svar på dette som på alle de andre «oppprop» og «anordninger» fra nazister og tyskere, må være at vi sjøl

Hoff har vært borte i mislighete. både her og der. Et steds må jo hans enorme forbruk på restauranter etc. øsets av. Og for kort tid siden er såvel Idrettsbladet som Tippeeselskapet stoppet, og de som er ansatt der skal stilles til disposisjon for mere aktiv innsats. I Norges Idrettsforbund er det samme tilfellet, forbundet skal praktisk talt innstille virksomheten, det er bare blubblivet med klubbkonkurransene som skal holdes oppe, alt som heter stevner og mesterskap skal sløyfes og de fleste av forbundets funksjonærer innkalles til aktiv innsats. Disse bolde herrer har derigjennom fått seg en alvorlig forskrekkelse i livet, det var nok ikke det som var meningen med at de gikk og breiet seg med frontkjempermerker og andre nazitegn på jakkeslaget. Når det kom til stykket viste det seg at de var reddere enn noen annen, og nå gjør de de største anstrelser og de merkeligste krumspring for å komme seg unna. Det søkes over en lav sko på stillinger i stat og kommune. Og på forbundskontorene har det utviklet seg til det rene slagsmål fordi «lederne» ikke har varslet sine medarbeidere slik at disse har kunnet komme seg unna. Det var visst bedre å drive idrett for fedrelandet enn å slåss for det.

kalt og nøkternt overveier hvilken politikk som skal føres. I dette tilfelle blir det aktiv kamp mot tyskerne og deres femte kolonne. Vi skal vise Terboven & co. at vi ikke lar oss kjøpe av «fritt leide», tobak eller brennevin. Nei! La oss en gang for alle svane dem slik at de forstår det er oss og ikke dem som har høve til å gi fritt leide.

Per Lie, desertøren fra idrettsfronten, som er flyktet til Danmark, opplever nå angerens kvaler. Han er for tiden travelt beskjeftiget med å skrive til gamle idrettsvenner for å få disse til å hjelpe seg ved oppgjørets dag. — Han kan spare seg.

Støtt «Norsk Ungdom» økonomisk, vi kan da komme ut meget oftere.

Sørg for at all god norsk ungdom får avisa, men vær forsiktig med dem du ikke stoler på.